

Nghiệp (2)

Kalama tri ân bạn thuongthoicogidau ghi chép

[11/03/2026 - 10:42 - thuongthoicogidau]

Rồi ai cũng đang có mặt trong ít nhất một nhà tù và tự xác định rằng mình là một tù nhân thì phải tìm hướng ra tù. Mà muốn ra tù phải xác định được cái nhà tù đó là gì. Đó là chuyện thứ nhất. Nhà tù nó gồm ra nhà tù nhân và nhà tù quả. Nhà tù quả thì nó gồm những gì mà do cái thiện ác quá khứ nó tạo ra. Còn cái nhà tù nhân chính là cái bất thiện ngay trong đời hiện tại. Cái này này tôi có nói chưa? Nhà tù quả tức là những cái quả quá khứ do thiện ác nó có có cái thiện nữa. Thiện ác quá khứ tạo ra. Thí dụ như một cái nhà mà lộng lẫy bây giờ nó là quả thiện quá khứ đó nhưng mà nó cũng là nhà tù. Nhà tù quả nó gồm có hai đó là quả thiện, quả ác rồi đời quá khứ. Còn nhà tù nhân là chỉ cho những cái bất thiện ngay trong hiện tại. Mà cái có một cái định nghĩa rất là hay về chữ phiền não đó là phản ứng tâm lý bệnh hoạn trước sáu trần được gọi là phiền não.

Phản ứng bệnh hoạn lệch lạc trước sáu trần được gọi là phiền não.

Có hiểu câu này không ta? Hiểu hả? Tức là lẽ ra không có cái gì đáng để mình thích, không có gì đáng để mình ghét. Nhưng mà mình nghĩ làm sao để mà có thích có ghét thì cái đó được gọi là phản ứng tâm lý bệnh hoạn và lệch lạc trước sáu trần. Thánh nhân người ta không có như vậy. Thánh nhân là nó là sao thấy nó như vậy không có lệch lạc. Cho nên người ta không có bị cuốn bởi cái ngọt mà người ta cũng không có bị sợ khổ trước cái đắng. Còn mình là tự nhiên cái mình ngồi mình nghĩ ra cái này đắng cái này ngọt đó bắt đầu nó đâm ra đó hai thứ phản ứng tâm lý rất là bệnh. Một là đam mê đắm đuối, hai là sợ hãi đau đớn buồn khổ. Chính cái phản ứng tâm lý này nó được gọi là nhà tù nhân. Còn cái nhà kia là nhà tù quả. Đó rất là quan trọng.

Một chuyện nữa đó là giải thoát nó có hai trường hợp đó là chánh giải thoát và tà giải thoát. Tà giải thoát có nghĩa là bao nhiêu cái vùng vẫy của mình nó chỉ càng vẫy càng vùng nó càng cho lún sâu thôi. Từ nhà tù này chuyển qua cái nhà tù khác. Ngay cả người xuất gia cũng phải cẩn thận cái này nhiều khi mà nói xuất gia là rời nhà nhưng mà rời cái nhà này chung vô cái nhà khác. Và khi mình bỏ cái nhà ngoài đời mình đi xuất gia mình là trụ trì cái ngôi chùa mình dính còn dữ dội nữa. Hồi xưa mình chỉ dính có mẹ vợ chồng con cái. Còn bây giờ mình dính tới mình dính liền tới 80 bà mẹ 70 bà vợ 15 ông chồng 72 đứa con phật tử á. Thật ra là mẹ tôi mất rồi nhưng mà hiện giờ là những người Phật tử họ nuôi tôi thì họ cũng là mẹ của tôi. Mẹ ở một khía cạnh nào đó họ nuôi cơm mình mà hầu hết là mẹ mìn. Thì mẹ mìn và mẹ ghẻ rồi thêm cái nữa là mẹ chồng, mẹ vợ mà mấy cái mẹ nó nghe ớn quá hầu hết nói chung là mẹ thấy ghê.

Chánh giải thoát á là một là tháo gỡ toàn về toàn toàn vẹn cái nhà tù toàn trọn vẹn cái nhà tù hay là vô hiệu hóa nhà tù. Tại sao Có hai trường hợp này là bởi vì do căn cơ thí dụ như Bồ Tát Thích Ca Mâu Ni ngài Xá Lợi Phất và Mục Kiền Liên, A Nan, Ca Diếp là tháo dỡ toàn bộ nhà tù. Còn những vị còn lại như là phạm phu chúng ta nếu biết Phật pháp là vô hiệu hóa nhà tù. Có nghĩa là vẫn tiếp tục có vợ chồng con cái nhưng mà khi nào cần thoát thì bèn thoát được, còn khi nào không thoát thì cứ tiếp tục vô đó lấy đồ chèn chắn cái lỗ đó lại để gió đừng có vô xong rồi tiếp tục ngủ. Nhưng mà nhà tù đó lúc bây giờ nó không còn nhà tù nữa lúc thành ra nhà ở. Hiểu không? Cho nên từ đây về sau về nhà cứ nhớ cái nhớ đọc mấy câu thần chú này. Chỗ tôi ở là nhà tù hay là nơi tôi ở? Cái tôi sở hữu nó là chủ tôi hay là tôi là chủ nó? Phải nhớ cái đó. Cái chỗ tôi ở đó là nhà tù hay là chỗ ở? Cái vật mà tôi sở hữu á nó là chủ tôi hay là tôi là chủ nó. Đa phần chúng ta không thấy được chỗ này.

Cứ tưởng là mình làm chủ nó chứ thật ra nó làm chủ mình không. Con mình nó làm chủ mình, chồng mình, vợ mình, nhà mình, tiếng tăm, nhan sắc của mình đều làm chủ mình hết đúng không? Chứ đúng là mình đâu có làm chủ nó mà mình tưởng thôi. Mình tưởng mình nói đây là nhà của tôi nhưng mà mình phải nói ngược lại là tôi là của nó đúng không? Chứ mình nuôi mấy con thú cưng là mình tưởng nó là của mình chứ thật ra là mình là thú cưng của nó. Mình ăn rồi mình hầu nó còn hơn má mình nữa. Bên đây phủ phàng lắm. Bố mẹ già đem bỏ đi trong viện dưỡng lão mỗi ngày nó đi đất chó đi chơi nó hầu con chó. Bỏ thời gian ra chăm sóc cái khu vườn phía sau nhà nhưng mà chó hề đứt cho mẹ một miếng cơm. Trường hợp đó bên đây rất là nhiều. Cho nên chánh giải thoát nó gồm có hai. Một là tháo gỡ nhà tù, hai là vô hiệu hóa nhà tù. Thì cái tháo gỡ đây là chính là

chứng đạt thánh trí giải thoát. Đó là rất ráo. Còn nếu mà tương đối đó là đi xuất gia. Mà xuất gia phải chân chánh chứ còn xuất gia tào lao thì cũng không kể là tháo gỡ. Còn thứ Hai nó là vô hiệu. Vô hiệu hóa này có nghĩa là gì? Là vẫn tiếp tục làm trụ trì, vẫn tiếp tục làm một người cư sĩ, vẫn tiếp tục làm một người cha, người vợ, người mẹ, người chồng, người con, vẫn tiếp tục làm một người chủ gia đình. Nhưng bất cứ lúc nào mình cũng có thể phải tay ra đi. Và hãy luôn nhớ cái này. Một là trách nhiệm không phải là gánh nặng và gánh nặng chưa hẳn là trách nhiệm. Đó là những câu thần chú phải nhớ. Một, ta làm chủ nó hai nó làm chủ ta. Hai, nhà ta ở là nhà giam hay là trú xứ. Ba, trách nhiệm không phải là gánh nặng và gánh nặng không phải là trách nhiệm. Câu này rất là sâu. Có nhiều cái đó là gánh nặng mà không phải là trách nhiệm. Thí dụ như mình thích ham, thích này ham, thích cái kia rồi ráng kiếm cho bằng được để về có bằng chị bằng em thì cái đó là gánh nặng chứ không phải là trách nhiệm. Còn cái chuyện mình lo cho gia đình mẹ cha chồng vợ con cái đó là trách nhiệm. Nhưng đừng để cái trách nhiệm nó trở thành cái đè nặng vai của mình, một cái duty, một cái là một cái là burden. Cái burden nó khác mà cái cái duty nó khác một cái trách nhiệm và một cái là gánh nặng nhớ nha. Cái đó rất là quan trọng mà đa phần chúng ta không có nắm được chỗ này. Không có nắm được.

Mà tu tứ niệm xứ là cái gì? Tu tướng niệm xứ là cái gì? Tin cần tỉnh giác chánh niệm tu tập thân thọ tâm pháp để đoạn trừ tham ưu ở đời. Thì cái tin cần tỉnh giác mình thấy nói, mình đọc cái đó mình thấy hơi tối tối. Thật ra tin cần tỉnh giác là gì? Không bỏ sót giây phút nào để mà thất niệm thì cái đó được gọi là tin cần. Còn tỉnh giác là luôn luôn biết rõ hai chữ what và how. Tứ niệm sứ chỉ tu có hai chữ thôi. What và how. How là gì? How là tôi đang activity. Cái activity của tôi nó đang như thế nào? Đang đi, đang đứng, đang nằm, đang ngồi. Đó là how. Còn what là gì? Là những cái gì nó đang diễn ra trong thân và tâm này nó gọi là what? Cái gì và thế nào? Cho nên Tin cần có nghĩa là không bỏ sót một giây phút nào. Còn tỉnh giác là không quên mình phút nào. Còn chánh niệm là luôn luôn ghi nhận cái gì đang xảy ra. Tin cần tỉnh giác và chánh niệm phải không? Tu tập thân quán, thọ quán. Thì bữa hôm tôi đã định nghĩa rồi.

Tu tập thân quán là thông qua cái hình hài vật chất này, thông qua cái bản chất và hoạt động của nó để hiểu được mình là đồ giả, do duyên mà có.

Còn thọ quán niệm xứ là chỉ tập chú vào cái feeling, cái emotion của mình để biết rằng thân mọi cái Cảm giác của thân tâm đều là giả.

Cái thứ ba là tâm quán niệm xứ là biết rõ tâm trạng nào đang có mặt, đang hiệu hữu, đang tồn tại ở mình. Đó là tâm quán niệm xứ. Chỉ tập trung của cái này thôi. Hiểu được nó là sẽ hiểu được vạn pháp. Biết rõ mình đang sống bằng tâm trạng gì.

Và cuối cùng pháp quán niệm xứ là gom chung ba cái niệm xứ kia lại tu cùng một lúc một cách chuyên nghiệp và hàn lâm. Thì cái đó được gọi là pháp quán niệm xứ.

Thân quán là tu một mình cái thân thọ là một mình thọ. Tâm là một mình tâm. Còn cái pháp quán niệm xứ là một lúc gom ba ông nó lại một cách chuyên nghiệp. Thí dụ như bên tâm quán biết đây là tâm tham, bên thọ quán biết đây là thọ hỷ. Bên thân, thọ, tâm là mình ăn cái mình chỉ làm ba cái niệm xứ khác nhau. Đang ăn biết là đang ăn rồi. Ngon mà thấy vui thì biết đây là vui. Tâm tham biết là tâm tham vậy ba cái ăn biết là đang ăn đó là thân vui biết vui đó là thọ tâm tham biết là tâm tham đó là tâm. Còn pháp quán nó gom chung luôn đang ăn mà thấy vui thì nó biết liền đây là dục ái hỷ thọ. Dục triền trong năm triền tại vì thì pháp quán niệm xứ nó gồm có năm đó là triền cái, năm uẩn, giác chi, bốn đế, 12 xứ. Đây thì lúc đó là gom cả ba cái trước lại tu chung mà một cách chuyên nghiệp

Cho nên cái pháp quán này phải là người trí nhanh mà lại giỏi giáo lý còn ba cái kia thì không cần nhưng mà nói gì thì nói. Cái người không học giáo lý mà vẫn tu đắc được á thì phải là một là duyên lành sâu dày, hai là cái người hướng dẫn phải là hiền thánh chứ còn người như chúng ta bây giờ bắt buộc phải học giáo lý. Vì có kiến thức mới có nhận thức, có nhận thức mới có hành trì, có hành trì mới có thực chứng phải không? Chứ đừng có nghe hoặc đừng có đọc trong kinh mà thấy ông nội nào không có học rồi đắc mình bắt chước khỏi học luôn. Hoặc là nghe nó ông nào nó bỏ dở gian đại học nó thành tỷ phú, cái mình cũng bắt chước, mình cũng bỏ đại học cái ngồi ngậm cái tằm đưa võng đong đưa ngồi chờ tỷ phú. Bởi vì tôi nhớ nó có một cái cuộc phỏng vấn nó vui lắm. Có cái ông nhà báo ông là ông phỏng vấn một ông đại gia với miền Tây ông nói thưa ngài, xin ngài cho

biết là nghe nói ngài học mới có lớp ba mà lại từng bán vé số rồi đi làm thuê mà tại sao bây giờ ngài thành đại gia ở miền tây ngài xin cho biết cái quá trình làm giàu của ngài thì ông nói rằng tôi đó hả quá trình đó hả phụ hồ giữ vuông tôm ao cá cho Người ta, đào mương gác thuê, chạy xe ôm. Tổng cộng là 18 năm. Năm thứ 19 mua vé số trúng thành đại gia. Cái quá trình làm giàu của ông đó ông kể một đồng nghề cuối cùng ông chốt lại sau 18 năm khô như con chó đến năm 19 mua vé số trúng bèn thành đại gia. Đây đó cái quá trình làm giàu rồi cái mình nghe nghe mình bắt trước mình cũng không có học hành hết cũng học đúng lớp ba ngưng nhưng mà mình quên mình có mua vé số mà trúng hay không, trúng gió chứ làm gì có trúng số.

Cho nên đừng có bắt chước thầy người ta rồi bắt chước, bắt chước cho giống, các vị có nghe tôi kể chuyện ông thiền sư mà ông thử đệ tử không ông sắp chết ông muốn trao cái thiền viện là lại cho đám đệ tử cái ông mới nói bây giờ là đưa nào cũng xuất sắc hết thầy tìm một đứa mà một nhân tuyển thích hợp để thầy trao cái thiền viện này lại cho các trò mà không biết đứa nào thôi bây giờ mình thi đi. Ông dắt 120 đứa ra ngoài cái hồ sau chùa á, cái hồ nó lá rụng đen ngòm hôi lắm. Cái ông ngồi ông nói bây giờ thầy làm sao các trò làm vậy nha. Cái ông bỏ ngón tay xuống ông thọc vô nước ông bỏ vô miệng cái mặt ông tỉnh bơ. Cái mấy thằng học trò của bắt chước nó cũng bỏ tay vô đó cái nó bỏ miệng nó đắng mà nó hôi. Ông lắc đầu ông nói thầy bỏ ngón này thầy đưa vô miệng ngón này. Bỏ ngón này mà đưa vô miệng ngón này. Còn mấy trò chơi ngón nào thọc vô ngón đó. Bắt chước không giống hiểu không? Thầy Phật ngồi gốc bồ đề thành Phật mình cũng ra gốc bồ đề mình ngồi có thành không? Còn lâu mà chưa kể là coi không kỹ ngài ngồi bồ đề mình ngồi gốc bã đậu nữa. Cái gốc bã đậu nó giống lá bồ đề có biết cái đó không ta?

Nhà tù gồm có mấy rồi cách giải thoát gồm có mấy và sau đây là những điều tâm niệm. Những gì ta sở hữu thì thật ra nó là chủ ta hay ta làm chủ nó. Gánh nặng không phải là trách nhiệm. Trách nhiệm không có đồng nghĩa với gánh nặng. Xong tiếp theo chỗ ta ở là nhà tù hay là chỗ ở? Người ta quen là bạn hay thù? Bạn hay thù ở đây không phải là vấn đề tình cảm mà là cái vấn đề tác dụng tu hành. Người nào dầu thương ta bằng trời nhưng càng ở gần họ mà ta càng bị xuống cấp. Càng đi vào đi xuống. mà đi lùi thì đó là thù. Thù đây không phải để ghét mà thù đây để tránh. Nhớ nha. Cái chữ thù trong đạo Phật nó có nghĩa là để tránh chứ không phải là để ghét. Còn ngoài đời là thù để ghét và người thân bạn để thương. Ở trong đạo không có hai cái chữ thương và ghét. Nhớ nha. Ở trong đạo không có người nào để mà mình ái luyến, cũng không có người nào ghét bỏ mà chỉ có cái người nào nên gần mà nên tránh mà thôi. Trong Phật pháp Không hề có đối tượng nào để ta ái luyến, cũng không có đối tượng nào để ta ghét bỏ mà chỉ có đối tượng nào nên gần và nên tránh. Thương ghét nó khác với gần và tránh đúng không? Khác nhau. Ở thí dụ như bây giờ quý vị biết mắt mèo không? Cây mắt mèo á mình nên tránh hay nên ghét? Tránh.

Tránh thôi chứ mắcchúng gì phải ghét. Vì sao? Khi mình tránh khuất mắt không nhớ tới nó nữa. Còn Khi mình ghét khuất mắt lòng vẫn còn nhớ. Con người cũng vậy. Cái người đó mình nên gần chứ mình không ai luyến thì gần được thì gần, gần không được thôi về đóng cửa là nó ở ngoài cửa mình ở trong phòng. Còn khi mà mình thương nó là chuyện khác mình đem nó vào trong cả giấc ngủ hiểu không? Mà như vậy nó rất là nặng. Đó là những điều tâm niệm tôi cho là rất là đặc biệt. Chữ NGHIỆP rất là quan trọng. Có một lần đó một ông người Mỹ phóng viên đến hỏi bà Sanberg là một thiền sư nữ người Mỹ hỏi bà what is the karma? nghiệp là gì thì bà nói là nothing is nothing. cái câu này rất là khó hiểu và cái nghĩa này rất là sâu. Cái câu này dịch ra tiếng Việt là không có gì là vô nghiệp. Không có gì là vô nghiệp. Nothing is nothing. Không có gì là vô nghiệp. Là không có một cái cử chỉ một động tác một tư duy, một câu nói nào của chúng ta mà không để lại một cái hậu quả hoặc tối thiểu là hệ quả không có. Tức là đã là phàm phu chưa có chứng la hán. Phàm phu chưa chứng la hán thì bắt buộc mọi cái tư duy, lời nói, hành động lớn bé có tên gọi hoặc vô danh của mình thể điều để lại một cái dấu ấn mà ta gọi đó là báo ứng. Mỹ kêu là cause và affect tức là tác động và phản ứng đó. Thì nghiệp nó có nhiều cấp, nghiệp có nhiều loại nghiệp được phân loại như sau.

Một là nghiệp của người chưa hiểu bốn đế (phàm phu)

Nghiệp bất thiện (14) dẫn đến 5 quả xấu: tái sanh 4 cảnh đọa và nghiệp bình sinh đau khổ

Nghiệp thiện 25 dẫn đến hai quả lành: tái sanh 24 cõi nhân thiên và nghiệp bình sinh nửa khổ nửa vui

Hai, nghiệp của cái người đã hiểu bốn đế (Thánh Hữu Học).

nghiệp bất thiện có 10 (Trừ tà kiến hoài nghi, đố kỵ, bần xỉn) dẫn đến một quả xấu là quả bình sinh đau khổ

nghiệp thiện 25 dẫn đến hai quả lành: tái sinh cõi người tại các cõi dục thiên và các cõi phạm thiên hữu tâm.

Ba nghiệp hướng đến quả ngũ dục.

Bốn nghiệp hướng đến quả ly dục.

Năm nghiệp hướng đến quả vô lậu.

Bây giờ cái đầu tiên ý là cái gì ta? Cái đầu tiên đó là nghiệp ở cái người mà chưa hiểu bốn đế có nghĩa là phạm phu.

Một là không hiểu bốn sự thật quan trọng. Tại sao gọi là quan trọng? Là vì không hiểu bốn cái này nè là phạm mà hiểu được bốn cái này đó là thánh thì cái nó có quan trọng không? Quá quan trọng. Nó cực kỳ quan trọng. Cái sự thật thứ nhất là mọi hiện hữu đều là khổ đau đó là thiện ác buồn vui hễ có cái gì đó là khổ. Kể cả thân và tâm của đức Phật chánh đẳng chánh giác. Tôi nói rõ nha, thân và tâm của vị chánh đẳng chánh giác. Thí dụ như mình thấy ngài có 32 hảo tướng nè, rồi ngài đang ngồi nhập định nè, ngài đang ngồi thuyết pháp nè, ngài đang nằm nghỉ, ngài đang thọ trai, ngài đang đi kinh hành, thấy tôn nghiêm thiêng liêng vĩ đại quá nhưng mà nói rớt ráo thì cái thân và tâm của ngài lúc đó vẫn được xem là khổ. Vì khổ có hai, nhớ không? Khổ cảm giác và khổ bản chất. Thì cái khổ Cảm giác thì không. Lúc đó làm sao ngài có khổ cảm giác được đúng không? Nhưng mà cái khổ bản chất á là sao ta? Cái thân đó, tâm đó đang bị vô thường. Mà cái chữ vô thường ở bậc thánh và ở phạm có một chút khác nhau. Vô thường ở kẻ phạm là từ sướng nó chuyển qua khổ. Từ khổ nó chuyển qua sướng. Bậc thánh Cái này có không có. Đang mạnh cái chuyển qua đau, đang đau cái chuyển qua mạnh. Cái đó thánh phạm giống có. Nhưng mà từ thiện qua ác, từ ác qua thiện ở thánh có không? Không có. Cho nên á cái chỗ này nó hơi sâu nè. Tâm của chúng ta có bốn cái tốc độ. Tốc độ là tốc độ là sức nhanh đó, sức lẹ đó. Một là từ ác qua thiện. Từ thiện qua ác hai cái này ở quý vị cái nào nhanh? Từ ác qua thiện, từ thiện qua ác cái nào nhanh đó. Bữa nay lần đầu tiên nghe nói thật tức là từ tâm thiện mà chuyển qua tâm ác rất mau. Nhưng mà đang nổi điên mà chuyển qua thiện thì coi bộ rất hiếm không phải rất chậm mà rất hiếm, hiếm chứ không phải chậm. Ai mà nói chậm là người đó là kiêu ngạo. Không phải chậm mà là hiếm. Hiếm khác, chậm khác. từ thiện qua ác rất nhiều và rất nhanh. Còn từ ác qua thiện là rất chậm và rất hiếm. Rồi từ thiện này qua thiện kia cũng hiếm mà từ ác này qua ác kia cực kỳ nhanh và rất nhiều phải chưa? Thì phạm phu mình từ khổ qua sướng, từ sướng qua khổ tùy trường hợp mà nhanh hay chậm, tùy trường hợp mà ít hay nhiều ở thánh nhân tuyệt đối giống hệt như chúng ta. Đó là sướng với khổ. Nhưng mà thiện với ác thì không. Người chưa chứng la hán thì còn có thiện có ác đúng. Nhưng mà cái ác của vị đó nó chỉ có tượng trưng thôi. Cho nên vị đó là cái nhanh của vị đó là từ ác qua thiện, từ thiện qua thiện chứ còn không có cái trường hợp mà từ còn cái chuyện mà từ ác qua ác hoặc là từ thiện qua ác thì nó rất là hiếm. Hiếm giống như mình mà ngược lại vậy đó. Hiểu không? Như vậy cái vô thường ở đây là cái gì, mình là cái vô thường mình là từ ác qua thiện, từ thiện qua ác, từ sướng qua khổ, từ khổ qua sướng. Còn bậc thánh là người ta chỉ có vô thường là từ thiện này qua thiện kia. Hoặc là từ khổ qua sướng. Từ sướng qua khổ. Nghĩa là trong bốn cái đó họ chỉ có ba thôi phải không ta? Đó cái vô thường nó khác nhau cái đó. Mai một nhớ nhớ nhớ cái chỗ vô thường này nha. Phải giải thích rõ là cái vô thường của phạm là gồm có bốn trường hợp sướng qua khổ, khổ qua sướng, thiện qua ác, ác qua thiện còn Thánh nhân người ta chỉ có sướng qua khổ, khổ qua sướng và thiện qua thiện nhớ nha hoặc là bất thiện qua thiện chỉ nhớ cái đó thôi. Nhưng mà đó là thánh hữu học nha. Rồi như vậy thì á là ở cái người mà không hiểu bốn đế đó thì cái thứ nhất là không hiểu mọi hiện hữu là khổ. Thứ hai không hiểu được rằng thích cái gì cũng là thích trong khổ. Mà thích trong khổ có nghĩa là đầu tư thêm khổ. Đây là sự thật thứ hai. Sự thật thứ ba phải hết thích mới hết khổ. Và sự thật thứ tư là khi sống bằng ba Cái nhận thức trên đây thì được gọi là con đường thoát khổ. Như vậy thì con đường thoát khổ và đau khổ nó là chung một nôi đúng không? Như vậy thì con đường ra khỏi rừng chính là con đường vào rừng và con đường vào rừng cũng chính là con đường ra rừng. Vấn đề là trên con đường ấy ta quay mặt về hướng nào? Trên con đường đó ta quay mặt về phỏ là ta đang ra rừng. Trên con đường ấy mà ta xoay lưng về phỏ thì ta đang vào rừng. Hiểu không?

Cũng sáu căn đó mà mình nhì Nhìn nó bằng tham, bằng sân, bằng si thì mình tiếp tục quay vào luân hồi. Cũng sáu căn đó mà ta nhìn nó bằng trí tuệ, bằng chánh niệm thì ta đang ra khỏi luân hồi. Mà trong vô số kiếp chúng ta chưa bao giờ có đưa lưng về rừng hết. Lúc nào cũng quay mặt vô rừng hết á. Nhưng mà trường hợp một là sum vầy trong điều kiện lành. Còn rõ biết hả là nguyên một ỏn mỗi, nguyên một bày cá, chung chuồng chung trại. Hiểu không? Chung chuồng chung trại. Còn mình bây giờ là chung nhà chứ còn ma mốt nó chuyên qua chung chuồng, chung trại hoặc là chung ỏn, chung hang.

bên Úc là một cái xứ kỳ quái lắm nhiều động vật lạ lắm mà ở đâu nó ra cái kỳ quái đó nghiệp chính vì cái nghiệp nó mới đẩy mình tén những cái vùng đất khắc nghiệt như vậy. Vậy làm những loài động vật có cái hình dáng, có cái đặc điểm sinh học và tập tính sinh hoạt. Hai cái này quan trọng lắm. Đặc điểm sinh học và tập tính sinh hoạt rất là đặc thù. Đặc thù lắm nha. Rồi trong kinh nói cái này mới đặc biệt nè.

Có những cái cõi mà chúng sinh á tâm khác nhau mà tánh giống nhau.

Rồi có những cảnh giới đó tâm khác nhau mà thân giống nhau.

Rồi có những cảnh giới thân tâm giống nhau.

Có những giới có những cảnh thân tâm đều khác nhau.

Như ở cõi người mình thân tâm đều khác nhau. Có nghĩa là sao? Thấy ngồi một đám thể này cười vui nhưng mà cái tâm đầu thai không giống nhau. Có người là tâm nhị nhân, tâm tam nhân, tâm vô nhân, tâm có trí rồi tâm không trí, rồi tâm bệ rạc. Tâm bệ rạc là vì cái tại sao có cái tâm bệ rạc? Tâm bệ rạc là tâm vô nhân ý. Tâm không trí nó đỡ hơn tâm bệ rạc. Tâm không trí có nghĩa là nó không có đủ sức đắc thiền đắc đạo nhưng mà nó học hành cũng bác sĩ kỹ sư. Còn cái tâm bệ rạc là không chứng đạo đắc thiền cũng không có làm bác sĩ kỹ sư không học đại học được không có chữ nghĩa mà tối ngày thành phần tâm thần hôm nay trời nhẹ lên cao tối buồn không hiểu vì sao tối buồn, sợ cái đó tối ngày cái buồn buồn cái cười cười nó cái đó là tâm bệ rạc mà ở đâu ra cái đó là do tiền kiếp chúng ta đã sống bằng một cái nội tâm không có trí không có niệm. Đặc biệt là người say sưa nghiện ngập. Trong kinh nói người say sưa nghiện ngập, người mà không có xem trọng cái sự tinh táo thì đời sau sanh ra sẽ dễ làm sanh làm cái loại mà ngờ ngờ ngẩn ngẩn vào ra ngẩn ngẩn ngờ ngờ thế nào đó. Đó là cái ác của cái người mà không hiểu bốn đề đó. Nghe cho kỹ này. Cái ác của người không có hiểu bốn đề nó có thể tạo tất cả các ác nghiệp nặng nhất thí dụ gồm có hai thứ nha ở người chưa hiểu bốn đề thì cái ác nghiệp cái 14 của họ đó có thể tạo ra những cái ác nghiệp sâu dày nhất sâu dày nhất là

Một là đoạn kiến cố định phủ nhận những gì mình không chứng minh được thí dụ như kiếp trước kiếp sau luân hồi quả báo phạm thánh chứng ngộ mình không thấy mình không chứng minh được thì mình phủ bác toàn diện. Thì cái hạng này được gọi là tà kiến cố định. Còn có nhiều người miệng nói không tin nhưng mà còn lâu lâu gặp cái gì ngộ ngộ cũng còn biết sợ ma. Đó là cái loại này khá loại này còn cứu được bởi cho nên có một cái chuyện nó hơi đặc biệt là quý vị biết tôi gặp mấy người mà sợ ma đó đầu gì thì đầu tôi cũng có một chút cảm tình bởi vì người này biết chắc là người này không đến nỗi đoạn kiến. Hiểu không? Bên Mỹ tôi có quen một cô Phật tử đó là cô giáo lý thì cũng không có giới nhưng mà đặc biệt cô giống thánh nhân một chỗ không hề biết sợ ma. Cô nói thẳng luôn. Cô nói sao nói tới ma quỷ không thấy nó sao á. Cái chữ sao bả kéo dài như kẹo kéo vậy đó. Cái đó rất là nguy hiểm. Có nghĩa là kiếp này cô biết Phật pháp chứ còn kiếp sau cô không biết đó hả là coi như cô thành Mao Trạch Đông luôn coi là phủ nhận toàn diện không tin cái gì hết. Cô chỉ tin cái gì mà cô chứng minh được. Mà tôi hỏi các vị mình kiến thức mình tới đâu mà đòi chứng minh vũ trụ. Các vị hiểu không? Như tôi hỏi các vị như cỡ tôi bây giờ cái tôi chứng minh cái sự vận hành của chiếc máy bay bà cô tôi sao tôi chứng minh trời? Làm sao mà nguyên cục sắt mấy chục tấn mà nó bay lên trời họ chứng minh kiểu gì hả? Làm sao mà tôi chứng minh được cái trên đầu của mình nó có 1 2 kg mà nó có cả trăm tỷ cái tế bào não. Làm sao tôi chứng minh được? Sao tôi chứng minh được? Rồi làm sao tôi chứng minh được cái sự tồn tại của các dây thần kinh mạch máu. Các vị ở đây có ai còn nhớ cái chiều dài của tổng mạch máu trong người mình là bao nhiêu? tôi nhớ không lầm là tính bằng 1000 km đó. Nó nhỏ đến cái mức mà coi như hoan tường hoan đường không tường. Ghê không? Cái đầu của mình á là 100 tỷ. 1 tỷ tức là 9 con zero mà 100 tỷ là 11 con zero neuron tế bào não mà trong khi con giun đất nó chỉ có bảy thôi. Mình 100 tỷ mà nó chỉ có 7 thôi

cho nên nó không có suy nghĩ được gì hết. Nó không nó là một người điên không biết nhớ, người say không biết buồn.

Rồi thứ nữa là cái 14 ở cái người mà phạm phu ngoài cái chuyện mà tà kiến cố định ra đó nó có thể tạo được những cái được những cái nghiệp ác cực đại cực trọng. Thí dụ như chủ tâm giết Phật, chủ tâm giết Phật chánh đẳng giác mình muốn giết ngài. Cho nên nhiều vị giảng chỗ này cứ nói là làm thân Phật chảy máu. Giảng như vậy thì cho trong kinh mới thấy giảng vậy nó yếu dữ lắm luôn. Không phải, chủ tâm giết Phật. Như ông “đề bà đặc đa” là ông lăn đá nhớ cái dụ đó không? Đó mà có điều ngài làm sao mà bị tử thương thế? Là ngài bị một vết thương nhỏ ở cái ngón chân cái thôi. Tiếng Pali gọi là ăn gút Thất. Chút xíu vậy thôi chứ chủ tâm giết Phật, chủ tâm giết La Hán, cố ý giết mẹ, cố ý giết cha và chia rẽ tăng già. Và hồi đó tôi không có hiểu năm cái tội này thì chủ tâm giết Phật thì tôi hiểu tại sao tội nặng. Rồi chủ tâm giết La Hán thì mình hiểu, chủ tâm giết cha mẹ mình hiểu. Nhưng mà tại sao chia rẽ tăng già tội nặng? Thì tự nhiên tôi già tôi mới coi kỹ trong kinh mới hiểu tại sao chia rẽ tăng già là nặng. Là bởi vì tăng già là một đoàn thể của những vị xuất gia. ra thanh tịnh và hòa hợp. Cái chữ tăng Phật tử thường không được nghe cái đó. Thanh tịnh và hòa hợp. Và tăng già đó là nói cho đúng trong luật có một cái sự liên kết chặt chẽ và trực tiếp với Đức Phật Chánh Đẳng Giác. Cái tăng già đó mới được kể là cái tăng già trong trường hợp này. Chặt chẽ là sao? Là Đức Phật ngài truyền giới lại cho ngài Xá Lợi Phất, Mục Kiền Liên gì đó. Rồi ngài Xá Lợi Phất, Mục Kiền Liên mới có các thế hệ đệ tử tiếp nối tiếp nối tiếp nối tiếp nối không gián đoạn. Thì những vị mà trong cái dòng chảy không gián đoạn ấy mới được gọi là tăng già. Rồi tự nhiên có một khoảng thời gian có một lúc có cha nào nó tự nhiên cái đắp y cái ôm cái gì đó lên cái đi làm làm sư rồi cái ông đó ông truyền ra cho người khác thì cái đó không phải là tăng già bởi vì nó bị đứt đoạn. Tăng già nó thiêng liêng ở cái chỗ là cái mạng mạch tông môn ấy. Mạng mạch là cái dòng điện, cái dòng sông, cái dòng chảy nó được liên kết trực tiếp và không gián đoạn từ đời đức thế tôn xuống tới ngài A Nan Ca Diếp Mục Kiền Liên, Xá Lợi Phất và kéo riết. Như trong kinh kể xúc động lắm. Trong kỳ kiết tập thứ nhất có bao nhiêu vị là đệ tử ngài Xá Lợi Phất, đệ tử ngài A Nan, đệ tử ngài Ca Diếp, đến kỳ kiết tập hai còn sót lại bao nhiêu vị gọi Ngài Xá Lợi Phất là sư nội sư cố. Sư nội có nghĩa là ngài Xá Lợi Phất là sư phụ của ai đó rồi người đó lại truyền cho ai đó mà qua hai ba đời thì mình gọi là sư nội sư cố. Đó thì cái kỳ kiết tập một thì dĩ nhiên đệ tử ngài của các vị tôn túc còn rất nhiều. Đến kỳ hai thì còn chỉ còn sót lại sư tôn thôi chứ sư tử là hết rồi. Qua tới sư tôn tới tới sư cháu rồi. Nhưng mà qua tới cái tập ba là thôi thăm thăm chiều. nhưng mà vẫn là mạng mạch bất tuyệt ghê vậy đó. Và cứ truyền riết riết vào trong sử Phật giáo ghi cái này mới xúc động. Có một giai đoạn là Phật giáo Tích Lan không còn tăng. Cho nên vua Tích Lan phải cử sứ giả qua bên xứ Miếng Điện, xứ Môn giờ mất tiêu đó rồi. Cái xứ đó nó nằm giữa Thái Miếng Lào. Thì chư tăng bên Tích Lan phải qua bên đó nó rước mấy ông tăng ở bên đó về truyền lại giới. Rồi có lúc ở bên Môn Miếng mất hết tăng thì thì bên mấy xứ này phải chạy qua bên Tích Lan mời về mà các vị đọc cái này mới phải thấy ghê. Hồi xưa cái tàu nó đóng mắc cườm lắm. Tàu nó đóng giống như là giỡn chơi vậy đó. Cho nên có lần nó đi bảy chuyến mà chìm hết sáu đi rước tăng về truyền giới. Và các vị biết sao cái nạn diệt chủng Polpot ở Campuchia thì chính phủ Campuchia phải mời ngược lại mấy vị cao tăng ở bên Việt Nam qua lập giới đàn và tái truyền cụ túc giới cho chư tăng Campuchia. Vì lúc đó chư tăng Campuchia bị chêt sạch thì trong đó nó cũng có trường hợp đặc biệt vậy có những vị mà trốn Polpot chạy vào rừng nhưng mặc dù đồ đời nhưng vẫn là tăng vì chưa hoàn tục, chưa có chính thức hoàn tục chỉ vì trốn giặc mà phải mặc đồ đời. Thì khi ra ngoài gặp tăng các vị đó nói thật đó rằng tôi là năm nay 60 hạ 50 hạ mà vì lánh giặc thì chúng tôi phải vào rừng thì lúc đó chỉ cần đắp y và sám hối và mặc cái y này là sám hối. Sám hối nghi thức. Rồi cho nên chia rẽ tăng là mình gọi là làm lũng đoạn một cái đoàn thể hòa hợp và thanh tịnh vốn dĩ có một cái truyền thống tiếp nối không gián đoạn từ đức thế tôn đó là chuyện thứ nhất, chuyện thứ hai bởi vì nó là một phần cơ thể của giáo pháp thứ hai cái người mà thay mặt Thế Tôn hoàng truyền chánh pháp bằng cái hình ảnh của Thế Tôn chính là cái đoàn thể hòa hợp thanh tịnh ấy. Bây giờ bằng cái cách nào đó mà ta làm cho cái đoàn thể đó nó ban hành ra năm phe tám phái thì cái tội này trời cứu. Trong kinh nó cái tội này nặng hơn cái tội giết cha giết mẹ nữa. Thì đương nhiên cái mạng xã hội nó nghe cái này là nó chống tuyệt đối nó làm gì phá thầy chùa mà tội hàng nặng giết cha. Bởi vì cái chữ tăng đối với họ nó chính là thầy chùa mà đã nói thầy chùa thì trong lòng của họ nó rỏ rúng lắm. Thì nó xin lỗi nó hơi nặng.

Họ có một tí văn hóa thì họ sẽ không hiểu như vậy. Là bởi vì sao? Vì trên thế giới nó có những cái đoàn thể mà đầu chúng ta có thích hay ghét chúng ta cũng phải đặc biệt tôn trọng nếu mà cái đoàn thể đó là chính danh có hiệu chữ chính danh không ta? Có nghĩa là cái nội dung và tên gọi của họ nó tương xứng nhau gọi là gọi là chính danh. Thí dụ như hội đồng giám định y khoa, hội đồng giáo sư gọi là kiểm nhận cái văn bằng tiến sĩ của ai đó hoặc là hội đồng cấp phát giải Nobel. Hoặc là chữ thập đỏ hội chữ thập đỏ thế giới, hội bác sĩ Sans Frontières không biên giới thì đó là những cái đoàn thể mà tôi cúi đầu cung kính cái hiệp hội bác sĩ không biên giới hiệp hội các nhà khoa học hiệp hội các cái là vị gọi là học giả, những nhà gọi là hữu trách rồi chức mà cấp phát cái Nobel họ đều rất là khả kính cực kỳ khả kính Họ xét đến cái sự đóng góp của cá nhân nào đó về lĩnh vực nào đó cho toàn cầu người ta mới cấp cái giải Nobel mà trao tặng cái giải Nobel. Mà cái hội đồng này là cái đầu của họ kinh hoàng lắm cực kỳ liêm chính công minh liêm khiết thanh tịnh thì người ta mới được bầu vào trong cái hội đồng đó. Cho nên đó là những hội đồng cư sĩ và không biết Phật pháp mà bản thân tôi còn tôn trọng rất mực thì nói vì là một đoàn thể tăng già hòa hợp và thanh tịnh cho nên gây ra một cái sự sáo trộn và lũng đoạn một cái đoàn thể khả kính. Như vậy cái tội này cực nặng bởi vì nó không phải là một cái nhóm nhỏ nhỏ mấy ông thầy chùa mà nó là một cái quyền lợi của chúng sinh. Hiểu không? Nó là cái quyền lợi của chúng sinh. Sẵn tôi cũng nói nịnh mấy bà ni một tiếng. Ví dụ như trong Phật giáo cái vị trí mấy bà ni dưới tăng. Nhưng mà nếu ni mà họ tu học đàng hoàng và họ xây dựng các đạo tràng thì cái lợi ích mà mấy bà ni đem lại không hề nhỏ. Ở đây các vị cứ biết sư bà Như Thanh ở chùa Quê Lâm. Sư bà Diệu Không ở Huế, Ni sư Trí Hải ở Sài Gòn. Đây thì đó là ba vị ni sư mà tôi nghĩ rằng bản thân tôi gọi là cúi đầu cung kính tri ân vì ba vị này đã để lại những đóng góp cực lớn cho Phật giáo Việt Nam, cho dân tộc Việt Nam đây. Mà chỉ có ba vị ni sư thôi mà tôi còn tôn kính hưởng chỉ là một cái đoàn thể hòa hợp và thanh tịnh. Ấy vậy mà cái người mà không hiểu bốn đức họ sẵn sàng ra ta làm cái chuyện đó không nháy mắt, không rầy rức. Rồi cho nên cái 14 ở cái người mà không có biết bốn đức đó thì nó có thể làm tất cả những cái tội ác ghê gớm rùng rợn nhất và đương nhiên là cái quả báo cũng là ghê gớm rùng rợn nhất. Rồi riêng về cái vị đã hiểu bốn đức thì cái bất thiện của họ nó không đủ, nó không đủ để tạo ra các cái nghiệp bất thiện mà ghê gớm đó. Cho nên cái bất thiện của cái người phạm nó có cái tên là Apāyagāminī akusala có nghĩa là cái ác nghiệp của cái người mà phạm phụ nó có thể dẫn tới sa đọa. Rồi qua tới cái thiện. Nghiệp thiện Hai quả lành tái sanh 24 cõi nhân thiên và nghiệp bình sinh nửa khổ nửa vui là sao?

người giống người giống súc sanh có nhớ cái đó không ta? Người giống súc sanh là chỉ biết quay quần bày đàn rồi cái gì nữa? Tích tập tích lũy tài sản phải không? Quay quần bày đàn. Ngoài ra không biết gì thì cái người này là mang thân người mà sống như súc sanh. Rồi cả đời khao khát thường không có thỏa mãn một thứ gì đó

Còn cái người mà giống a tu la sao ta? cả đời tự mình sân hận kích động người khác sân hận. Suốt ngày gây hấn thù oán bất mãn đâm thọc xong chưa? Đó. Rồi thứ nữa là người giống ngựa quỷ là suốt đời chỉ biết khao khát thèm thường hết cái này tới cái khác không bao giờ biết thỏa mãn những thứ gì đó

người mà giống địa ngục là cả đời chỉ biết hoảng loạn vật vờ trong cái nỗi khổ niềm đau nào đó thí dụ như nghèo đói bệnh tật tù đầy

Người giống người có nghĩa là nửa thiện nửa ác nửa khổ nửa vui như chúng ta là người giống người nửa thiện nửa ác nửa khổ nửa vui. Nói nửa là nói chung chung chứ thật ra nó không chính xác có người thì 5/5, 7/3, 6/4.

Rồi người giống chư thiên có nghĩa là để ra đã ngậm thìa vàng để trong bọc điều và cả đời chỉ biết hưởng thụ (cho riêng mình) thì cái người này được gọi là người giống chư thiên. Cả đời sung sướng nhưng chỉ biết riêng mình. Sung sướng cho riêng mình thôi.

Rồi người giống Phạm thiên. Người giống phạm thiên là cả đời chỉ biết yêu thương lo lắng cho người khác. người giống Phạm Thiên là cả đời chỉ biết âu lo, lo toan cái chuyện thiên hạ, thương người ta không nghĩ tới mình.

Cuối cùng người mà sống như thánh nhân. Đại bi như Phạm Thiên cộng với hai trí như hiền thánh cộng Trí nhân quả và trí tam tướng.

Rồi đó thì cái thiện của người không hiểu bốn đế đó thì nó có thể là cho ra hai quả là quả tái sinh trong 27 cảnh giới: cảnh giới loài người, Sáu cảnh giới dục thiên, 20 cảnh giới phạm thiên (Cảnh giới thì 27, Cõi thì có 31)

trên đời này cái gì mà nó quá lộ đều xấu hết đây là lý do tại sao mà ở trong Kinh nghiệm Tuệ Quán Đức Phật ngài dạy là năm quyền tính tấn niệm định tuệ phải tuyệt đối cân bằng thì mới đắc đạo được. Năm cái này mà có một cái ông mà ông trời sục ông nặng hơn ông yếu hơn là không có đắc được chứ đừng có thấy tốt mà giọng vô là trào máu cái bị nghĩ tưởng tượng ba cái lộ nhưng, Sâm linh chi rồi đó mà thấy tốt mà cứ dọng vô là chết ngắc vậy biết không có nên nha đừng có thấy mà có tiền rồi kiếm cái gì bỏ mà vọng vọng vô bữa uống yên riết cái mặt như con yến. luôn là chết luôn.

Rồi tiếp theo cái bất thiện của cái người hiểu bốn đế. Cái Bất thiện của người hiểu bốn đế Người hiểu bốn đế nếu chưa chứng la hán thì bất thiện ở họ chỉ là chút rác còn sót lại ở một căn phòng đang được dọn dẹp, thay vì bất thiện ở phạm phu là một chỗ chứa rác chính thức. Tức là cái phiền não của mình nó là một cái đống rác. Còn cái phiền não ở các bậc thánh nó là một cái chút rác còn sót lại ở cái căn phòng đang được dọn dẹp. Khác nhau nhiều lắm. Người ta đang dọn nhưng mà dọn chưa có hết. Chính vì vậy 10 tâm sở bất thiện ở bậc thánh hữu học 10 hoặc 9 tâm sở bất thiện ở bậc thánh hữu học không đủ để tạo nên các ác nghiệp khả dĩ dẫn đến đọa lạc. Từ Pali gọi ác nghiệp này là Anapāyagāminī akusala, ác không đủ đọa. Cái chữ này là ác không đủ đọa. Thí dụ như họ cũng có thích cái này thích cái kia, họ cũng có giận cái này giận cái kia. Nhưng mà cái thích với cái giận của họ nó không có đủ đầu vào đầu hết. Ví dụ sân của bậc thánh ấy giống như sự bực mình của bà mẹ đối với con, tham của bậc thánh Giống như cái thích của một người đang nhắm nháp một hạt mè. Có nghĩa là nó không có đủ. Bởi vì cái mình nhắm nháp một cái hạt mè đó nó không phải là cái sự hưởng thụ phải không? Mình ăn kẹo mè là hưởng thụ nhưng mà nhắm nhắm cái hạt mè này nó tại nó ít quá thì cũng nghe nó thơm nó béo béo nhưng mà cái thơm cái béo nó quá ít đi, hoặc giống như tâm trạng của một tử tù thưởng hoa. Tức là biết mình sắp dựa cột thì trong thời gian ngồi chờ đem ra bắn thì thấy hoa đẹp thì cũng thấy nó cũng đẹp. Nhưng mà nản lắm nản lắm chán. Đẹp thấy đẹp biết nhưng mà nản lắm.

Lý do của sự tình này là vì một người đã hiểu mọi thứ là khổ thì lòng không còn thiết tha đặc biệt với một thứ gì ở đời, vậy phiền não ở họ chỉ là những giây phút thất niệm hoặc do sự tác động của các tập khí tiền thân còn dư sót. Ví dụ như ngày xưa trong nhiều kiếp quá nhiều kiếp mình thích ăn ngon hiểu không? Trong quá nhiều kiếp mình thích nhìn cái đẹp trong quá nhiều kiếp mình thích mùi hương trong quá nhiều kiếp mình thích sự mát mẻ ẩm áp nó quá nhiều kiếp đi. Cho nên bây giờ biết đời là khổ nhưng mà tự nhiên nực quá tự giận nó mát rồi vị đó cũng thấy đã có hoặc là ngứa quá gãi nó cũng đã nhưng mà mình không coi cái gãi đó là thưởng thưởng thức hưởng thụ có đúng không ta? Cho nên cái bậc thánh đó khi mà hiểu mọi sự là khổ đó thì một chút giây phút thất niệm, một chút tập khí tiền thân thì cũng làm cho họ thấy vui nhẹ nhẹ nhưng mà cái vui nó thoáng qua thôi thì không có đủ không có đủ để dẫn đến xa đọa. Tại vì thời gian mà không có nhiều chứ trong kinh nói cái phiền não của bậc thánh đó nó không đủ để tạo ra những cái nghiệp mà có quy mô lớn. Quy mô lớn là sao? Thí dụ như là hì hục kiến tạo một cái vườn hoa, hiểu không? Là một cái vườn cảnh, là một chậu bông họ làm không nổi. Hiểu không? Tức là rồi cái sân của mình á là sân mình là sân chiến lược, sân có bài bản quy mô để mà suy nghĩ sao mà viết email và chữ nhỏ ra cho nó tức mới được. Mình chữ làm sao cho nó không có ngủ mà nó vẫn thấy mình là người lịch sự. Mình chữ sẽ có cái phong cách của một ông sư. Nó đau nhưng mà nó vẫn phải nể mình mới được. Chữ kiểu gì ta? Nói sao cho nó đau mới được. Nhưng mà nó phải nể. Đau mà nể. Đó là phạm phu là tính quá trời, thánh thì không. Thánh không có vụ mà chiến lược rồi tham lên kế sách rồi dự án. Rồi đó là thánh không có. Thánh là trong kinh nói rõ như vậy. Cái cái phiền não của thánh nhân không đủ để thiết lập các cái quy hoạch dự án rồi mang tính chiến lược. Còn phạm phu mình là coi như là tham hay ghét rồi đó là nó lên kế hoạch khiếp lắm mà có không hiểu không vậy mình thích cái gì là mình tìm đủ cách để mình có mà mình ghét cái gì rồi mình tìm đủ cách để mà mình tổng khứ xô đây triệt tiêu phủ bác, xóa nhòa, xóa dấu đủ thứ mình cái sân mình góm lắm nhiều lúc tôi giạt mình nếu mà mỗi lần mình giận ai giận cái gì mà người nó thành tro tôi nghi chắc trái đất bây giờ không còn gì hết hiểu không mà may là cái cơn giận của mình Nó không đủ, cái cơn giận của mình nó chỉ

là nọc độc của một con bọ cạp nhỏ xíu thôi cho nên nó không đủ xóa tan cái khu rừng chứ đúng ra đó là cái con người mà nó ác kinh lắm cho nên tôi nhớ tay nó có câu thể này muốn biết bản chất của một con người thế nào hãy trao cho hắn một ít quyền lực. Tại vì mình không có quyền thì thấy mình yếu điệu thực nữ quân tử hiếu cầu, cái dòng cái thứ mà nó có quyền nó làm mẹ chồng thì biết mùi nó làm bà vợ cả là biết mùi nó đày con tiểu tam má nhìn không ra Trời ơi nấu cơm nấu canh nó lên nó bỏ muối trong đó. Còn giặt đồ nó lên nó bỏ kim ở trong. Còn nhà quê có cái vụ mà lóng phèn biết không? Múc nước dưới ao lên cầm cái cục phèn khuấy khuấy đó nó biết nó biết mình sắp khuấy nó liệng mấy cây kim may trong đặng cho lúc mình khuấy đó sóc kim thì thánh nhân họ không có đủ cái ác nữa mà ác chiến lược ác quy mô ác hoành tráng ác dự án là không có. Còn mình Trời ơi nó ác mà bây giờ nhìn hết ai cũng hiền rồi ở ngoài áo lam mà ở trong là dao lam không Cái thiện của người hiền bốn đê gồm có hai trường hợp ở bậc La Hán không còn chút phiền não nào thì 25 ở vị này trở thành những hạt thóc bị luộc, nhìn như lúa giống nhưng không thể nảy mầm. Vị này có tam nghiệp thanh tịnh nhưng không tạo ra nghiệp tái sanh về cõi lành.

25 ở bậc thánh hữu học, tức còn một phần trong 14, thì có hai trường hợp: Nếu còn hưởng dục thì 25 ấy tạo ra các quả lành liên hệ vật chất, nếu là bậc thánh ly dục thì 25 chỉ là chất liệu cho chứng đắc thiên định và thường thức thiên lạc. Chứng đắc thiên định tức là chứng từ sơ nhị trở lên và thường thức thiên lạc. Có nghĩa là mỗi cái tầng thiên sướng lắm.